

Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych – z upoważnienia prezesa Rady Ministrów

na interpelację nr 16792 w sprawie raportu *Brunatna Księga 2011-2012*
przygotowanego przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”
oraz działań skrajnie prawicowych środowisk

Warszawa, 7 czerwca 2013 roku

Szanowna Pani Marszałek!

W nawiązaniu do pisma z dnia 17 kwietnia 2013 roku (sygn. SPS-023-16792/13) dotyczącego interpelacji posła na Sejm RP pana Roberta Biedronia w sprawie raportu *Brunatna Księga 2011-2012* przygotowanego przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” oraz działań skrajnie prawicowych środowisk, przesłanej przy piśmie sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2013 roku (sygn. DSPA-4810-3174-(1)/13), uprzejmie informuję, że opracowanie pt. *Brunatna Księga 2011-2012* jest trzecią z kolei publikacją ww. stowarzyszenia dokumentującą monitoring przestępstw popełnionych przez neofaszystów i skrajną prawicę oraz incydentów na tle rasistowskim, ksenofobicznym i aktów dyskryminacji na terenie Polski.

Należy wskazać, że poprzednia edycja *Brunatnej Księgi* dotycząca lat 2009-2010 została przez ministerstwo poddana szczegółowej analizie. Część z opisanych w powyższym opracowaniu spraw była już w ministerstwie

znana z innych źródeł, jednak znaczna liczba przypadków została dodana do bazy spraw i poddana monitoringowi. Niektóre z ww. spraw są w toku.

Pragnę również podkreślić, że ministerstwo, w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „NIGDY WIĘCEJ”, wysyłało cyklicznie informacje na temat rezultatów prowadzonego monitoringu spraw opisanych w *Brunatnej Księdze 2009-2010*. Dotychczas przekazano ww. stowarzyszeniu wyniki monitoringu w odniesieniu do 147 spraw.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że po otrzymaniu najnowszej edycji *Brunatnej Księgi* Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozpoczęło analizę spraw zamieszczonych w przedmiotowym opracowaniu. Analogicznie jak w przypadku poprzedniej edycji, również teraz MSW zamierza podjąć działania monitoringowe w odniesieniu do spraw, które nie były wcześniej w ministerstwie znane.

W tym miejscu pragnę wyjaśnić, że w ramach monitorowania przypadków opisanych w *Brunatnej Księdze* MSW zwraca się do właściwych jednostek Policji, prokuratury oraz sądownictwa z prośbą o przesłanie informacji

na temat działań podjętych w związku z ww. zdanieniami, a także sposobu zakończenia spraw. Działania monitoringowe prowadzone są do momentu zakończenia działań przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości (np. wydania wyroku, wydania decyzji o umorzeniu postępowania bądź odmowie jego wszczęcia).

Odnosząc się natomiast do kwestii działań podejmowanych w celu ograniczenia liczby incydentów z udziałem skrajnie prawicowych ugrupowań, uprzejmie informuję, że MSW gromadzi informacje o przypadkach zdarzeń mogących mieć charakter przestępstw lub incydentów na tle nienawiści, opierając się na zgłoszeniach pochodzących od organizacji pozarządowych, podmiotów indywidualnych, a także informacjach ujawnionych w artykułach prasowych oraz raportach i opracowaniach sporządzanych przez organizacje pozarządowe. Następnie MSW monitoruje sposób rozpatrywania tych przypadków przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości od momentu zaistnienia zdarzenia do momentu zakończenia działań przez właściwe podmioty. Zgromadzone informacje są na bieżąco analizowane i wykorzystywane między innymi przy sporządzaniu sprawozdań z realizacji przez Polskę międzynarodowych zobowiązań oraz planowaniu dalszych działań w zakresie przeciwdziałania przestępstwom na tle nienawiści.

Warto dodać, że w 2013 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozpoczęło prace mające na celu rozszerzenie działań analitycznych w ramach monitoringu przypadków przestępstw z nienawiści, jak również przypadków niewłaściwych zachowań funkcjonariuszy Policji. Istotą tych działań będzie pozyskiwanie bardziej szczegółowych niż dotychczas informacji o specyfice monitorowanych zdarzeń (między innymi o charakterystyce miejsca przestępstwa, sprawcy, ofiary), działaniach organów ścigania oraz orzekanych karach

i środkach karnych. Zebrane informacje pozwolą, przy wykorzystaniu metod statystycznych, na uzyskanie dokładniejszego obrazu opisywanych zjawisk rasizmu, ksenofobii, przestępstw z nienawiści. Powyższa wiedza zostanie wykorzystana przy realizacji innych zadań MSW, jak również może okazać się użyteczna dla organów ścigania przy realizacji funkcji wykrywczej i prewencyjnej.

Jednocześnie w odniesieniu do działań Policji w przedmiotowym zakresie uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (t.j. Dz. U. z 2011 roku Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.) jednym z podstawowych zadań Policji jest ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, a także inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym, w tym również w obszarze tzw. przestępczości z nienawiści.

Policja wykorzystuje wszelkie dostępne prawne narzędzia mające na celu realizację nałożonych na nią zadań, przy czym problematyka poruszona w wystąpieniu traktowana jest z należytą starannością.

Pragnę wskazać, że Policja na bieżąco analizuje możliwości wystąpienia incydentów z udziałem skrajnych ugrupowań i w zależności od wyników teże analizy podejmuje czynności zapobiegawcze. Natomiast wszelkie informacje o zdarzeniach wyczerpujących znamiona przestępstw czy też wykroczeń skutkują zainicjowaniem postępowań mających na celu ustalenie i pociągnięcie do odpowiedzialności karnej ich sprawców.

Ponadto od 2006 roku wdrażany jest w Policji, we współpracy z Biurem Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bez-

pieczeństwa i Współpracy w Europie (ODIHR OSCE), „Program zwalczania przestępstw na tle nienawiści dla funkcjonariuszy organów ochrony porządku publicznego” (LEOP). Koordynatorem realizacji ww. programu jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Program LEOP jest nakierowany na zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim osobom, które mogą być potencjalnymi ofiarami przestępstw motywowanych nienawiścią, w tym przedstawicielom mniejszości narodowych i etnicznych. Jego celem jest w szczególności przekazanie funkcjonariuszom Policji umiejętności postępowania z ofiarami tego rodzaju przestępstw oraz uwrażliwienie funkcjonariuszy na kwestię dyskryminacji.

Dodatkowo w ramach ww. programu od 2009 roku na terenie całego kraju realizowane są szkolenia dla funkcjonariuszy Policji, które obejmują problematykę rozpoznawania przestępstw z nienawiści, prawidłowego prowadzenia czynności wykrywczych w tego rodzaju przypadkach, adekwatnego reagowania policjantów na powyższe zdarzenia oraz zapobiegania przestępstwom z nienawiści. Podczas realizacji zajęć omawiana jest również problematyka związana z charakterystyką grup, które mogą być sprawcami tego rodzaju przestępstw. W realizację szkoleń obok wykładowców z Policji zaangażowani są również przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w sferze zwalczania rasizmu i neofaszyzmu oraz reprezentujących różne grupy mniejszościowe zagrożone przestępstwami motywowanymi uprzedzeniami. Do końca 2012 roku przeszkolono w ramach LEOP około 58.000 funkcjonariuszy Policji.

Łączę wyrazy szacunku,

MARCIN JABŁOŃSKI
podsekretarz stanu